

Eduard Krečmar

se narodil 17. 3. 1942, po maturitě na gymnáziu pracoval rok jako dělník a potom studoval Vysokou školu ekonomickou, přitom amatérsky vystupoval se skupinou Sputniki. Od roku 1965 je profesionálním textařem na volné noze.

Zastupován OSA je od roku 1961, tedy od svých 19 let. V současné době je členem ekonomické komise, byl členem Dozorčí rady. V OSA má ohlášeno 1485 děl.

text: LUKÁŠ PAULŮ

foto: LUKÁŠ PAULŮ (úvodní foto) a archiv Eduarda Krečmar

→ **Boty proti lásce
Až na vrcholky hor
Hvězdičko blýskavá
Ještě se mi směj
To léto
Jen se hádej**

Nejčastěji spolupracoval se skladateli Angelem Michajlovem, Václavem Zahradníkem, Bohuslavem Ondráčkem a Karlem Svobodou, v novější historii s Pavlem Krejčou, Zdeňkem Bartákem a Vašem Patejdlem. Interpreti jeho textů jsou Karel Gott, Václav Neckář, Petr Novák, Miki Volek a mnozí další, z dam především Marta Kubišová, Yvonne Přenosilová, Helena Vondráčková, Petra Janů a Jitka Zelenková. Na zvukových nosičích bylo vydáno více než 500 písní s jeho texty. Psal také texty písní k filmům (např. Bylo čtvrt a bude půl, Metráček, Zlatovláska, Muka obraznosti, Babovřesky). Svými texty opatřil divadelní muzikály (Pomáda, Babylónská věž, Klec bláznů, Kocour v botách, Miss Saigon, Romeo a Julie, Lucerna, Jack Rozparovač a připravovaný Don Juan). Přeložil pro dabing texty do mnoha amerických filmů a seriálů, příkladem jsou Lví král, Zvoník od Matky Boží, Malá mořská víla.

// Dospíval jste v průběhu 60. let. Co se vám tehdy honilo hlavou a čím jste chtěl být?

Roku šedesát mi bylo osmnáct, možná jsem tedy ještě dospíval, ale cítil jsem se býti velmi dospělým. Byl jsem ve skupině Sputniki, která měla úžasný úspěch, lidi rozbíjeli okna a vrata, aby se dostali na náš koncert. K tomu jsem první rok musel do stavebnictví, abych se sblížil s dělnickou třídou a směl na vysokou, i když tatíček byl označen jako nepřítel lidově demokratického zří-

zení. Když jsem se na školu dostal, zavedli tam výrobní praxi a musel jsem ještě na rok do ČKD se dále sblížovat. Přitom jsem zkoušel a vystupoval a stihnul jsem toho napsat víc než teď.

Tak co se mi krom textů a místy i učiva mohlo honit hlavou?

Především samozřejmě holky, i když – nebo právě proto – mi to s nimi aspoň ze začátku moc nešlo. Ve druhé polovině šedesátých se jich kolem mne točilo už dost, asi zafungovalo, že se znám s Gottem.

Šedesátá léta znamenala v Československu postupné a mírnými kroky pokračující uvolňování poměrů včetně jisté svobody slova a projevu. Někdy jsme se s kamarády přeli do noci, zda kapitalismus jo, nebo místo něj nějaký nový systém, něco jako vylepšený socialismus. Mezi tím nám holky utekly.

Také na VŠE, kam jsem chodil, byly dva myšlenkové proudy u našich profesorů. Jedni hlásali „pravý“, tvrdý socialismus, rektor se před studenty například vytahoval, kolik panáků vychlastal se Stalinem. Druzí už propagovali trh, i když ještě ne s neviditelnou rukou a při zachování socialismu. Co jedna z těch skupin kantorů přednášela, za to ta druhá vyhazovala. Myslím, že už tenkrát jsem věděl, že na houby je oboje.

Na otázku, čím chci být, jsem už v šesté třídě odpovídal, že rentiérem. Tím v podstatě jsem, i když od mládí nepřetržitě pracuji. Tenkrát jsem studoval hlavně proto, abych nemusel na vojnu a snil jsem, že budu spisovatelem a budu mít vlastní divadlo. To poslední se mi nespěnilo.

Šedesátá léta jako každá jednou skončila. A blbě. Přijely tanky, nastoupil Husák a normalizace, které jsme říkali nenormalizace.

Budoucí textař na střední předstírá, že se učí. Foto z roku 1958 až 1959.

// Tenkrát jsem studoval hlavně proto, abych nemusel na vojnu a snil jsem, že budu spisovatelem a budu mít vlastní divadlo.

>

Eduard Krečmar (uprostřed) a Zdeněk Leiš (vpravo) se na řepné brigádě připravují na dráhu rock'n'rollových hvězd. Spolužák Aleš (vlevo) je viditelně pobaven. Foto z roku 1958 až 59

// Rock'n'roll jsme objevili koncem padesátých let na gymnpu v Praze na Míráku, ne že by tam někde ležel...

> // Kdo nebo co vás tehdy nejvíce formovalo?

Jako umělce (za kterého se pyšně považuji) mne nejvíce zaujaly a nasměrovaly dva faktory: rock 'n' roll a Jan Werich. Na Wericha s Horničkem jsem chodil do Divadla ABC k stání na všechny hry Osvobozeného divadla nejmíň pětkrát a hltal každou chytrost a každého vtípného, byť opatrného „napadáka“ na tehdejší režim. Ostatně Voskovce, Wericha a Ježka jsem si pouštěl odmalička na deskách svých rodičů.

Rock 'n' roll jsme objevili koncem padesátých let na gymnpu v Praze na Míráku, ne že by tam někde ležel, ale že jsme si s několika kamarády vyměňovali úžasné zážitky z poslechu rádií Luxembourg a Munic tak dlouho, až jsme se rozhodli tu hudbu dělat sami. Byla to muzika rytmická, živá, opravdová, vypovídající o nás, něco úplně jiného než uhlazená česká taneční hudba té doby.

Samozřejmě jsem chodil poslouchat také texty svých o něco starších kolegů do divadélek zaměřených podobně jako Sputniki, leč už profesionálních. Byly to Semafor, Na Zábradlí, Rokoko, Paravan. Texty Jiřího Suchého, Pavla Kopty, Jardy Jakoubka jsem nekopíroval, ale leccemu se přiučil. Stejně jako v básnických knížkách.

Pak jsem přestal studovat, kapela i divadélko se mi rozpadly a tak jsem možná trochu z nouze vzal lano k profesionálům. Hups do středního proudu. Bylo to o něčem jiném než na vlastním písečku, musel jsem se přizpůsobit požadavkům trhu a cenzury, psát vážněji a také na jinou muziku než rock 'n' roll. Ale protože jsem měl hned

na začátku štěstí, že jsem psal se skvělymi skladateli pro skvělé interprety, z nichž někteří jsou na špičce dodnes (kraluje jim stále Karel Gott), brzy se mi v showbiznysu začalo líbit.

Díky za svou profesionalizaci vzdávám hlavně třem Vě, těm, kteří mi dali šanci a ukázali mne. Byli to dirigent Josef Vobruba, režisér Mirek Vašta a divadelní principál Darek Vostřel.

// Se spolužáky jste založil kapelu Sputniki, pro kterou jste psal texty. Jakému žánru jste se věnovali?

Samozřejmě to byl rock 'n' roll. Některé písničky by se daly zařadit do country nebo folku, ale my to tehdy tak moc nerozlišovali a v Americe, našem hudebním vzoru, hranice mezi těmito žánry nejsou tak ostré. Při jejich překročení nemusíte mít výjezdní doložku.

Jak se ta hudba dělá, jsme zpočátku nevěděli, nejdál byl šéf Tomík Vašíček, když zjistil, že záhadné zvuky podobné dětskému pláči i šlehaní bičem vydává elektrická kytara –

Pak už jen sehnat kytaristu – a tak přišel Petr Janda.

// Sputniki byl váš první kontakt s československou hudební scénou?

Ano. A krom například Petra i Jirky Jandy tam začínal třeba Jirka Stivín.

// Čím vás hudební průmysl oslovil?

Dal mi obživu. A umožnil mi seznámit se a pracovat s chytrými a nadanými lidmi.

A nechodit do práce.

Píseň nebohého textaře. Budoucí autor středního proudu (E.K.) ještě jako zpěvák rock'n'rollu. Se skupinou Sputniki. Za ním zleva Petr Janda, Táňa a Nada Němcovy a Tomislav Vašíček. Pravděpodobně z roku 1961.

// Kdy a při jaké příležitosti jste si poprvé uvědomil, že vás psaní textů živí?

Začátky byly těžké. Musel jsem mamince dávat tři stovky měsíčně na domácnost, ale ona byla strašně hodná a než odešla ráno do práce, nechala mi na stole jídlo a tři koruny. A někdy i cigarety pro mého kamaráda Pavla Vrbu, také textaře, kterého jsem zlákal na volnou nohu a byl na tom tehdy ještě hůř.

Pamatuji se, jak jsme my dva šli hrdě na parník, který vyplul k oslavě pořadu Vysílá studio A. Zněly tam už naše texty, ale ještě jsme za ně nic nedostávali a měli jsme dohromady asi dvacku. A kolem Matuška, Štědrý, Zíma... Byli hodní, zvali nás na víno...

Pak se to asi muselo zlepšit, když jsem uživil sebe i několik manželek a dětí.

Ale kdy? Jednou mne soused udal, že nechodím do zaměstnání a příslušník byl moc laskavý, ale chtěl, abych doložil nějaké příjmy. Protože mě pustili, tak už jsem musel nějaké mít...

Ale ve kterém roce to bylo?

// Patříte do velmi silné generace českých textařů. Jak těžké tedy bylo prosadit se, jak jste vnímal konkurenci a jaké jste mezi sebou měli vztahy?

Spartnáci natočili pouze snímky pro rozhlas do zahraničí, ale soudruzi z NDR z toho udělali průšvih, tak byly snímky na příkaz ústředního výboru strany smazány. Takže jsem u Vobruba i Karla Vlacha vlastně začínal od nuly jako prosák, ale ne jako autor.

V branži mne znali, nahrávky Sputniků kolovaly. Pepík Vobruba s dalšími dvěma Věčky našli po malých divadlech a poloprofesionálních kapelách interprety i autory. Dali nám příležitost a udržel se ten, kdo pracoval dobře. Bylo to od poloviny šedesátých šťastné období naší popové scény – stylově se více orientovala na moderní západní sound včetně kytar a texty, byť si nemohly dovolit všechno, mluvily současnou řečí o skutečném životě.

Měl jsem výborné vztahy s trochu staršími a zkušenějšími Pavlem Koptou a Zdeňkem Borovcem, kteří mne považovali způsobem psaní a tvorby rýmů za svého nástupce. A taky mi pěkně dokázali říct, co jsem zkopal. A Jiřinku Fikejzovou platonicky miluju dosud.

Z vrstevníků jsem se, pokud vím, s nikým nehádal, akorát s Pavlem Vrbou, ale to se nepočítá, to byl jeden z mých nejbližších přátel a tam se to občas musí. Nej kvalitnější z mé generace krom Vrby byli Zdeněk Rytíř, řečený Čenda, který také začal u rock 'n' rollu, Vláda Poštulka a Jirka Štaidl. Se všemi jsem vycházel dobře,

Foto těsně po roce 1980.

a když jsme se sešli, byla sranda. Ta v případě Jirky skončila, když jsme na něj marně čekali s Michajlovem a dalšími včetně Ivany Zelníčkové a on měl zatím tragickou nehodu.

// Píseň Boty proti lásce byl velký hit. Kdo vás, k textování skladby Lee Hazlewooda pro Yvonne Přenosilovou, oslovil?

Určitě to byl Josef Vobruba. Já si pamatuji, že jsem to dostal, protože to nestačil Jirka Štaidl. Ale Yvonna mi tvrdí, že to tak nebylo, že chtěli mne od začátku. Asi, aby mne potěšila.

// Který z textů, si myslíte, že vás nejvíce proslavil a který je nejspěšnější?

Nemyslím si, že bych se nějak moc proslavil a pokud lidi znají moje jméno, pak je to výsledkem dlouhé práce a ne jedné nebo dvou písniček. Je ovšem několik písniček, které se ukazují >

Hrdí autoři, tedy zleva E.K., Vašo Patejdl, Martin Hrdinka a Ivan Hubáč, pózuji před plakátem na svůj muzikál Jack Rozparovač, v překladu Jack The Ripper, při jeho premiéře v Tokiu. Září 2012.

- > jako neúspěšnější. Je to Hvězdička blýskavá, kde je autorem hudby i interpretem Petr Novák, Až na vrcholky hor se skladatelem Pavlem Krejčou a zpěvačkou Věrou Martinovou a Beatles Karla Svobody, napsaná pro Karla Gotta. To z původních.

Z tzv. coververzí to budou asi Už nejsem volná s Petrou Janů a Jen se hádej s Karlem Gottem (natočil to však i Walda). A samozřejmě Boty proti lásce s Yvonnou.

Boty jsou mojí jedničkou i v hospodách či u táboráků, kde se hraje na kytary. Když mne tam znají nebo poznají, vždycky mi to zahrají. Boty anebo Šťastná ústa.

// Mým největším úspěchem však není jednotlivá písnička, ale celý muzikál, ke kterému jsem napsal texty.

Mým největším úspěchem však není jednotlivá písnička, ale celý muzikál, ke kterému jsem napsal texty. Je to Jack Rozparovač, stvořený se spoluautory Vašem Patejdlem, Martinem Hrdinkou a Ivanem Hubáčem, který se hrál nejprve v Divadle Kalich a pak pronikl i do Jižní Koreje a Japonska. V Asii udělal už přes 200 repríz, a to prý je teprve začátek.

// Častěji jste psal pro zpěvačky. V čem vám více vyhovovaly oproti zpěvákům?

Nezapírám, že píšu na objednávky. Jestli mne víc vyhledávají ženy, což nemám statisticky ověřené, pak to bude možná tím, že jsem hezký kluk. Anebo spíše tím, že se dovedu vcítit do jejich psychiky, myšlení a nálad. To bych si vysvětloval tím, že jsem toho od žen sám hodně vyslechl. A že se o ně holt zajímám.

Ale pro kluky snad taky nepíšu tak hrozně....

// Kde jste čerpal nápady a které téma vám bylo blízké?

Psal jsem a píšu nejen pro gramoprůmysl, popkoncert a rádia, kde převažujícím tématem je a musí být láska. U filmů a divadla se musím přizpůsobit ději a záměrům režiséra. Šíře témat je tam velká. U zahraničních děl ve všech oblastech, kam zasahuji, musí jít o tu přesnější, tu volnější překlad.

Moji specialitou jsou texty o horách a řeckách, to je vysvětlitelné tím, že jsem stále aktivní vodák a lyžař. I když na černé sjezdovce se už trochu bojím...

A nápady? Tu vystřelí, tu se musí klopotně vysedět. Jako u každého autora.

// Na spolupráci s kterým skladatelem a interpretem vzpomínáte s nostalgií?

Já nostalgicky vzpomínám na všechny. Zvláště ve vinárně. Chudáci přátelé, co to musí poslouchat. Ale některé vzpomínky jsou bohužel smutné. Na ty, kteří tu nejsou a točí a prodávají desky tam někde nahoře. Z mých spoluautorů a zároveň přátel tu nejsou Angelo Michajlov, Vašek Zahradník a Karel Svoboda. Ze zpěváků odešli z mých kamarádů Karel Černochoch, Peťan Novák, Miki Volek, zpívající malíř Honza Pacák.

A vybaví se mi senzační zpěvačka a herečka Ladka Kozderková, která tehdy věděla jako my, že už tu dlouho nebude a přesto dokázala nazpívat můj text Já už vím, kde se zpívá např. „Já už vím, že nevím jen, jak má se žít...“ Všichni v režii jsme buleli.

// Na co se těšíte, když nepracujete?

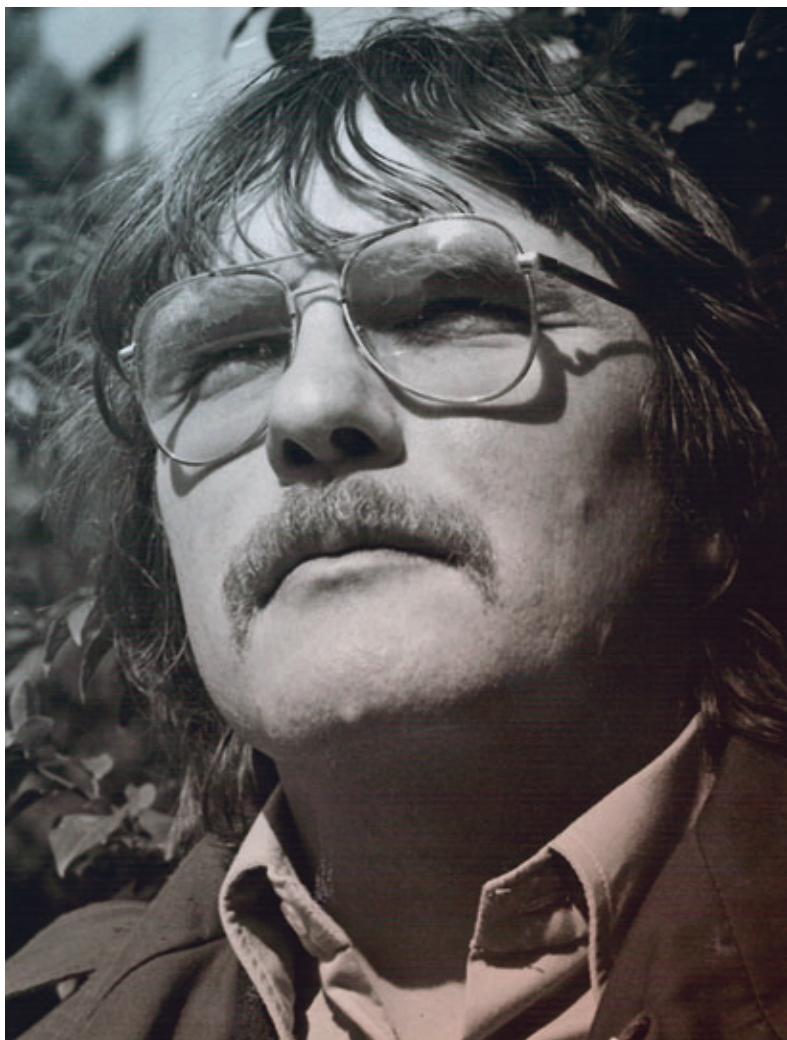
Je spousta věcí, na které se těším. Na to, že žena přijde z práce domů. Že se setkám s přáteli. Že se setkám s dětmi. Že si přečtu novou detektivku. Že pojedem na hory a ještě vylezu na sjezdovku nebo na hřebeny. Že půjdu na fotbal fandit Bohemce. Že se zase přinutím pracovat.

// Jak se časem měnily vaše hudební preference, oblíbené žánry, autoři, interpreti či kapely?

Jsem autor, který se pohybuje v mnoha hudebních žánrech a do každého se musí vcítit, aby to za něco stálo. Když tvořím, s demo snímkem si zpívám a někdy i tančím. Naštěstí mne při tom nikdo nevidí, ale taky se to stalo. Byla mi doporučena psychiatrie.

Jako posluchač mám ovšem vkus od mládí víceméně stále stejný. Karel Gott mi říká žertem, že se můj hudební vkus zastavil u Billa Haleyho. S nadsázkou má vlastně pravdu. Jako Sputniki jsme se dělili na fandy Elvise Presleyho a Pat Boonea, později jsme pronikli podobně jako anglické skupiny k základům rock 'n' rollu, zejména jeho černým kořenům – to byli Fats Domino, Ray Charles a Chuck Berry, ale i méně známí umělci jako John Lee Hooker. Říkalo se, že mámou rock 'n' rollu je country a tátou blues.

Když mám volnou chvíli doma nebo třeba v letadle, stále si pouštím blues, rock 'n' roll nebo soul. Anebo americké písničkáře typu Bruce Springsteena, Toma Pettyho nebo Johna Foghertyho, kteří ovšem

k rock 'n' rollu a blues mají velmi blízko. Jitka Zelenková mne k tomu naučila poslouchat i džezové zpěvačky. Ale přeju každému, aby si užíval styl hudby, který má rád. A samozřejmě si také přeju, aby se co nejvíce lidem líbilo to, co píšu já.

// Jsem autor, který se pohybuje v mnoha hudebních žánrech a do každého se musí vcítit, aby to za něco stálo. Když tvořím, s demo snímkem si zpívám a někdy i tančím.